

blauw

**JAARRAPPORTAGE STIKSTOFDIOXIDE CONCENTRATIEMETINGEN DEN HAAG
2013**

Metingen met de diffusiebuis methode

Rapportnummer: BL2014.6483.01-V02
9-9-2014

**JAARRAPPORTAGE STIKSTOFDIOXIDE CONCENTRATIEMETINGEN DEN HAAG
2013**

Metingen met de diffusiebuis methode

Rapportnummer: BL2014.6483.01-V02
9-9-2014

SAMENVATTING

Buro Blauw voert sinds 2007 in opdracht van de gemeente Den Haag stikstofdioxide metingen uit in de stad Den Haag. In dit rapport worden de resultaten behandeld van de metingen die zijn uitgevoerd in 2013.

Stikstofdioxide (NO₂) is naast fijnstof (PM10) een van de stoffen uit de 'Wet luchtkwaliteit' waarvan in Nederland de normen worden overschreden. Deze overschrijdingen treden voornamelijk op langs drukke wegen.

De NO₂-concentraties zijn gemeten met de zogenaamde passieve monsternamemethode, ook wel aangeduid met Palmes diffusiebuisjes. Gedurende de meetcampagne van 2013 zijn de NO₂-diffusiebuisjes op 105 locaties in Den Haag langs wegen opgehangen. De metingen zijn verspreid over de stad uitgevoerd, waarbij onder andere onderscheid valt te maken tussen (buiten)wijken, drukke doorgaande wegen en het stadscentrum.

De metingen zijn vrijwel storingsvrij uitgevoerd. Voor periode 11 zijn voor een aantal locaties de resultaten verworpen en niet meegenomen in de berekeningen vanwege een defect aan de analyseapparatuur.

De correctiefactoren t.o.v. de referentie methode zijn bepaald bij de LML stations aan de De Constant Rebecquestraat en de Amsterdamse Veerkade. De totale meetfout is in 2013 vastgesteld op 4,0%.

De gemeten jaargemiddelde regionale achtergrondconcentratie varieert tussen de 14 en 25 µg/m³. De gemeten jaargemiddelde concentratie NO₂ in Den Haag varieert tussen 22 en 48 µg/m³. De gemeten jaargemiddelde stadsachtergrondconcentratie ligt tussen 22 en 30 µg/m³. De jaargemiddelde stadsachtergrondconcentratie is t.o.v. de regionale achtergrondconcentratie verhoogd met ca. 7 µg/m³.

De gemeten jaargemiddelde concentratie nabij drukke wegen ligt tussen 28 en 48 µg/m³. Nabij drukke wegen is de jaargemiddelde concentratie t.o.v. de stadsachtergrondconcentratie verhoogd met ca. 8 µg/m³. De gemeten jaargemiddelde concentratie in woonwijken ligt tussen 22 en 35 µg/m³ met een verhoging t.o.v. de stadsachtergrond van circa 4 µg/m³. De gemeten jaargemiddelde concentratie in het stadscentrum ligt tussen 24 en 42 µg/m³ met een verhoging t.o.v. de stadsachtergrond van zo'n 7 µg/m³.

De jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ welke in 2015 gerealiseerd dient te zijn, wordt op een aantal meetposities overschreden.

De plandrempel geldend tot 2015 van 60 µg/m³ wordt niet overschreden.

Bij vergelijking van de meetresultaten van 2007 t/m 2013 blijkt dat er gemiddeld sprake is van een lichte fluctuatie van de luchtkwaliteit. Vanaf 2010 tot 2014 is er een gemiddelde afname van in het totaal ca 6 µg/m³ waargenomen. Deze verlaging is zeer waarschijnlijk niet enkel het gevolg van een verlaging van de stadsachtergrondconcentratie maar ook de bijdrage van de lokale bronnen is afgenomen. De hoogst belaste locatie Raamweg thv nr 5 vertoont in vergelijking met 2012 daarentegen een kleine toename van de gemiddelde jaarconcentratie.

De 3 meetpunten die buiten het invloedsgebied van de stad liggen vertonen net als in 2012 een opmerkelijke spreiding. De concentratie gemeten aan de Zuidkant van Den Haag vertoont een concentratieniveau gelijkwaardig aan de stadsachtergrond. Dit in tegenstelling tot de concentraties gemeten ten westen en noorden van de stad die lager liggen. Dit kan mogelijk duiden op een (behoorlijke) invloed van het kassengebied of de Maasvlakte op de regionale achtergrondconcentratie op deze locatie.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	2
1 INLEIDING	5
2 MEETSTRATEGIE.....	6
2.1. Meetmethoden.....	6
2.2. Meetlocaties	6
3 BESPREKING MEETCAMPAGNE.....	10
3.1. Meetperiodes	10
3.2. Afwijkingen en bijzonderheden.....	10
3.3. Vergelijkende referentiemetingen	10
3.4. Toetsing meetfout	12
4 RESULTATEN	13
4.1 Verwerking analyseresultaten	13
4.2 Jaargemiddelden	13
4.3 Concentratie verschillen tussen locatietypen per periode	20
5 VERGELIJKING MEETRESULTATEN VOORGAANDE JAREN.....	21
6 CONCLUSIES	23
7. LITERATUURLIJST	25
BIJLAGEN	26
Bijlage 1 Wettelijk kader.....	27
Bijlage 2 Meetmethoden	28
Bijlage 3 Meetlocaties	30
Bijlage 4 Gegevens meetcampagne.....	32
Bijlage 5 Gecorrigeerde periode gemiddelde concentraties	35
VERANTWOORDING	38

1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Den Haag voert Buro Blauw stikstofdioxide (NO₂) concentratiemetingen uit in en rond Den Haag. Het onderzoek is een vervolg op de metingen zoals uitgevoerd sinds 2007 ^{(1) (2) (3) (4) (5) (6)}

Doel van het voorgezette onderzoek is het monitoren van de luchtkwaliteit in Den Haag. Tevens kunnen de (verkeers)-modelberekeningen worden vergeleken met de meetwaarden. Door de continuering van de metingen over een aantal kalenderjaren kunnen prognoses of trends worden onderzocht.

De concentraties van NO₂ functioneert als primaire indicator voor de luchtkwaliteit. Deze stof geeft samen met fijnstof in Nederland relatief veel overschrijdingen. Van deze stoffen is bekend dat ze effect hebben op de gezondheid en zijn gerelateerd aan verkeers- en verbrandingsemissies in de stad.

In dit rapport worden de resultaten van het meetprogramma over 2013 gepresenteerd. De meetstrategie wordt beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt het verloop van de meetcampagne besproken. In hoofdstuk 4 worden vervolgens de resultaten gerapporteerd. In hoofdstuk 5 worden de meetresultaten vergeleken met de metingen uit voorgaande jaren. De conclusies van het onderzoek worden tenslotte in hoofdstuk 6 gepresenteerd.

In de bijlage wordt een uitleg over het wettelijk kader gepresenteerd.

2 MEETSTRATEGIE

2.1. Meetmethoden

De bij het onderzoek te hanteren meetmethode staat in tabel 2.1 vermeld.

Bepaling	Verrichting	Referentie methode	Accreditatie ¹
Lucht op diffusiebuisjes	Het bepalen van het gehalte aan stikstofdioxide, spectrofotometrie	Gelijkwaardig aan NEN-EN 13528; deel 1,2,3	Q
	Plaatsing en wisseling van de diffusiebuisjes	NEN-EN 13528; deel 3	-

1: De met Q gemerkte verrichtingen zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie

De RvA heeft accreditatie verleend aan Buro Blauw voor een aantal verrichtingen en verklaart dat voldaan is aan de accreditatiecriteria gesteld in de norm NEN-EN-ISO/IEC 17025. Wat betreft de NO₂-metingen is de gehanteerde analyseprocedure (gelijkwaardig aan NEN-EN 13528 dl 1-3) geaccrediteerd. De gehele meetprocedure voor het uitvoeren van NO₂-concentratieingen in de buitenlucht is opgenomen in het kwaliteitssysteem van Buro Blauw.

NO₂-concentratieingen

De NO₂-concentraties zijn gemeten met zogenaamde Palmes diffusiebuisjes, ook wel aangeduid met passieve monsternamen methode. In bijlage 2 staat deze meetmethode uitgebreider omschreven. In dit onderzoek is ervoor gekozen om op een aantal locaties de metingen in tweevoud uit te voeren. Door de metingen in tweevoud uit te voeren wordt de variatie verkleind en is een controle mogelijk of de gerealiseerde meetfout niet afwijkt van de voor de methode bepaalde meetfout. Voor de toetsing aan de referentiemethode worden de resultaten van vergelijkende metingen gebruikt, welke Buro Blauw bij diverse RIVM stations van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit uitvoert.

In dit onderzoek zijn de vergelijkende metingen ten opzichte van de referentiemethode uitgevoerd bij meetstations van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML), welke worden beheerd door het RIVM. Het betreft het station 445 aan de Amsterdamse Veerkade en 404 aan de De Constant Rebecquestraat. Het station aan de Amsterdamse Veerkade is gelegen in het centrum van de stad, langs een drukke weg. Het station aan de De Constant Rebecquestraat is gelegen aan de zuid west zijde van in stadscentrum en is verkeersluw. De overige omstandigheden (bebouwing, meteorologie) komen voor beide stations goed overeen met een gemiddelde meetlocatie in Den Haag.

2.2. Meetlocaties

De campagne is onveranderd aan 2012 uitgevoerd.

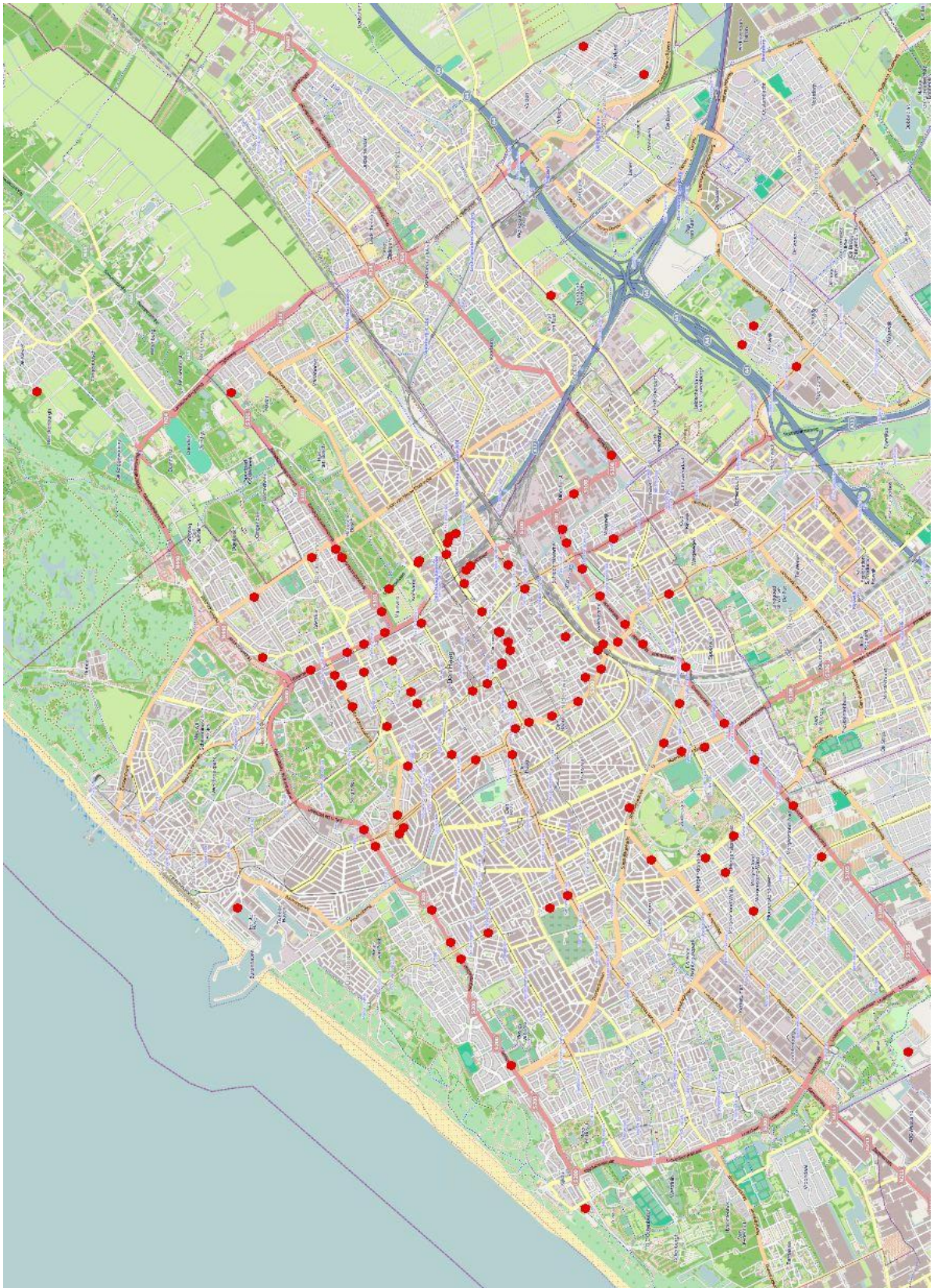
Gedurende de meetperioden zijn de NO₂-diffusiebuisjes op 105 locaties in Den Haag langs wegen aan lantaarnpalen en verkeersborden opgehangen op een hoogte van ca. 2,5 meter. Een deel van de buisjes zijn langs drukke doorgaande wegen, in het centrum en in wijken rond het centrum, op een afstand van 5-15 meter van de as van de weg opgehangen. Tevens zijn er 9 metingen op stedelijke en regionale achtergrondlocaties uitgevoerd.

In bijlage 3 tabel 3a worden alle meetpunten met hun x- en y-coördinaten gegeven. In figuur 2.1 (volgende pagina) is een overzicht opgenomen van de meetlocaties in Den Haag, in figuur 2.2 is het centrum uitgelicht.

Uit de figuren is te zien dat de metingen verspreid over de stad zijn uitgevoerd, waarbij onder andere onderscheid valt te maken tussen (buiten)wijken, drukke doorgaande wegen en het stadscentrum.

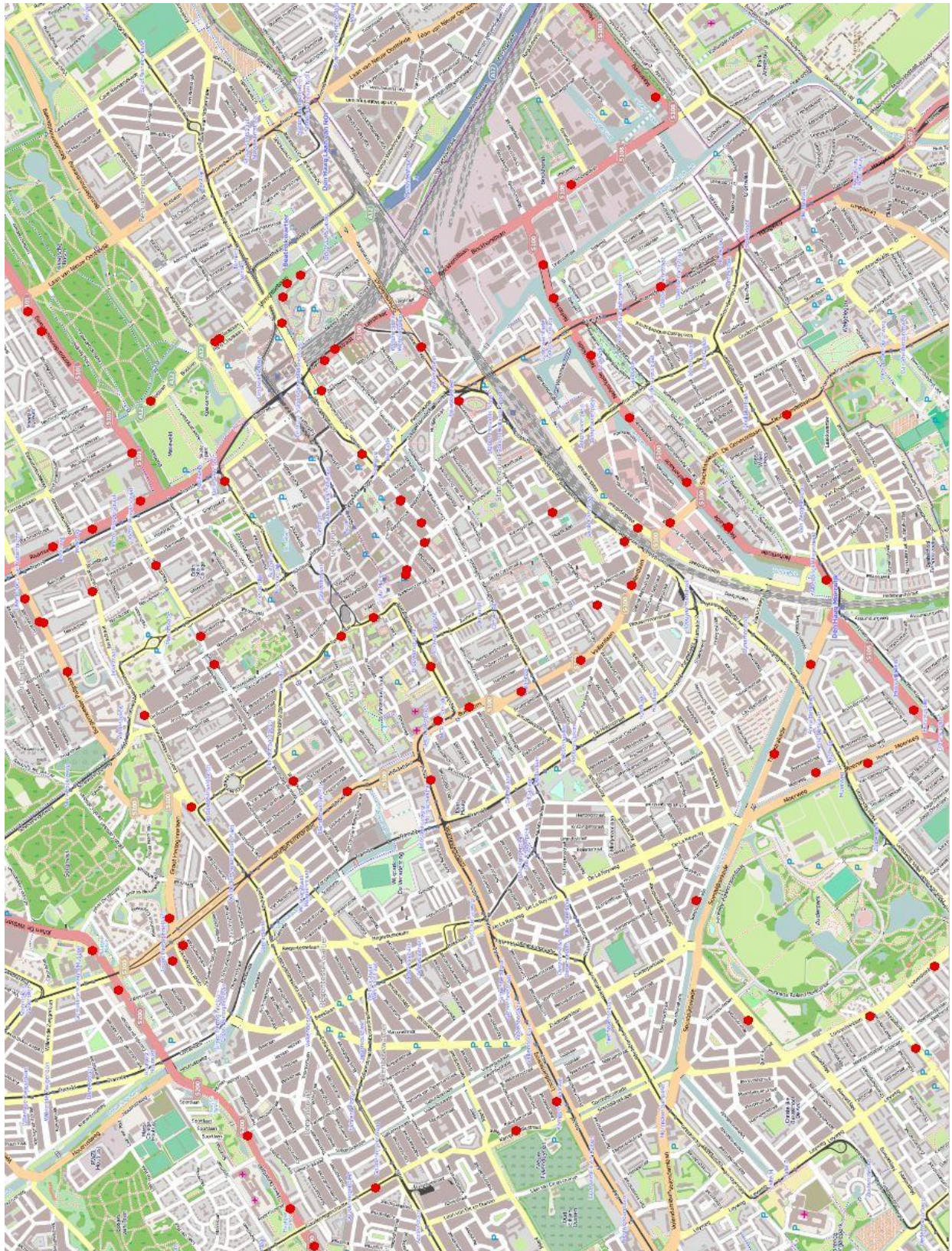
Bij de verwerking van de resultaten is een indeling gemaakt tussen 4 soorten locaties. Deze indeling is gemaakt om inzicht te geven in de luchtkwaliteit per soort locatie in Den Haag. De verschillende locatietypen zijn:

- 1.** Achtergrond: meetposities buiten Den Haag (regionale achtergrond) en meetposities langs rustige straten in buitenwijken (stadsachtergrond);
- 2.** Drukke wegen: meetposities langs ontsluitingswegen, snelwegen of onder directe invloed van deze wegen;
- 3.** Woonwijken: meetposities langs wegen in woonwijken;
- 4.** Centrum: meetposities stadscentrum: veel stagnerend verkeer.

Achtergrondkaart gebaseerd op OpenStreetmap (openstreetmap.org) (Oriëntatie 90°linksom gedraaid ← N)

Figuur 2.1 Overzicht meetlocaties voor de NO₂-concentraties in Den Haag

Achtergrondkaart gebaseerd op OpenStreetmap (openstreetmap.org) (Oriëntatie 90°linksom gedraaid ← N)

Figuur 2.2 Overzicht meetlocaties centrum gebied Den Haag

3 BESPREKING MEETCAMPAGNE

3.1. Meetperiodes

Binnen de opgestelde luchtkwaliteitseisen is uitgegaan van jaargemiddelde concentraties per kalenderjaar. Daarom is gekozen voor meetcampagnes welke zoveel mogelijk aansluiten bij het kalenderjaar. Het jaar is onderverdeeld in totaal 13 meetperiodes van 4 weken. Een overzicht van de meetperiodes staat in tabel 4a in bijlage 4. Om de metingen zoveel mogelijk aan te laten sluiten op het kalenderjaar zijn de metingen gestart 3 en 4 januari 2013 en beëindigd op 2 en 3 januari 2014.

3.2. Afwijkingen en bijzonderheden

De bijzonderheden over de metingen zijn in tabel 4b in bijlage 4 samengevat. Hierbij worden ook bijzonderheden vermeld welke tijdens het wisselen (ophangen van de meetperiode) zijn opgevallen. De opmerkingen geven geen volledig beeld van alle afwijkende omstandigheden. Bij het vergelijken van de concentraties per locatie kunnen opmerkingen echter verklarend werken.

De geregistreerde opmerkingen laten zien dat gedurende het meetjaar op een aantal locaties bijzondere omstandigheden invloed kunnen hebben gehad op de meetresultaten. Zo zijn er op verschillende plaatsen bouwwerkzaamheden en wegwerkzaamheden uitgevoerd die gevolgen voor de verkeerssituatie hebben opgeleverd zoals omleidingen waardoor er fluctuaties in de verkeersdrukke zijn ontstaan en zwaar bouwwerkverkeer wat op bepaalde locaties heeft plaatsgevonden (bijv. bouw van de Calandtoren) Wegwerkzaamheden aan de Loosduinsekade hebben ervoor gezorgd dat er op deze meetlocatie enkele metingen uitgevallen zijn (palen verzet, buisjes verdwenen, meetlocatie niet bereikbaar). Op de locaties aan de Groot Hertoginnelaan (13 en 24) zijn vanaf periode 9 de metingen uitgevallen. Dit had te maken met de voorbereidingen van de Atoomtop NSS die in maart 2014 heeft plaatsgevonden. De buisjes werden toen meerdere keren door de politie verwijderd wat pas later bekend werd.

Ook op andere locaties zijn incidenteel buisjes verdwenen. Uitval op deze locaties is echter sporadisch en betreft een éénmalige uitval van een meetperiode, welke gemiddeld over het jaar geen invloed heeft op het jaargemiddelde.

Voor de Vreeswijkstraat is voor periode 2 geen resultaat voorhanden doordat de analyse van dit buisje is mislukt.

In periode 11 zijn op een aantal locaties onverwachte verhoogde waarden aangetroffen. In deze periode is ook bij één veldblanco een relatief hoge concentratie aangetroffen. In de tijd dat de analyse van deze periode werd uitgevoerd werden ook voor andere projecten uitschieters in de analyses gevonden. Er was een defect ontstaan die willekeurig de afzonderlijke spectrofotometrische metingen verstoort. Er is onderhoud op de spectrofotometer uitgevoerd waarna er geen onverwachte uitschieters meer voorkwamen. In hoofdstuk 4 staat vermeld hoe hiermee omgegaan is bij de verwerking van de resultaten.

3.3. Vergelijkende referentiemetingen

De vergelijkende metingen zijn uitgevoerd bij het LML station 404, aan de De Constant Rebecquestraat en het LML station 445, aan de Amsterdamse Veerkade. In tabel 3.1 zijn de resultaten van de twee verschillende meetmethodes met elkaar vergeleken. De metingen met de diffusiebuisjes zijn uitgevoerd in 3-voud. Omdat in het verleden is

gebleken dat ook de metingen met de chemoluminiscentie methode uitgevoerd binnen het LML getroffen kunnen worden door uitval, is ook het percentage uitval per meetperiode aangegeven. Hiermee wordt de betrouwbaarheid van de vergelijking verduidelijkt.

Tabel 3.1. Referentie methode versus Palmes diffusiebuis methode per periode

Periode	LML station 404 De Constant Rebecquestraat		LML station 445 Amsterdamse Veerkade		Gemiddelde Correctiefactor
	Correctiefactor	Uitval	Correctiefactor	Uitval	
1	1,05	2%	0,99	0%	1,02
2	0,93	4%	0,95	0%	0,94
3	1,16	0%	1,08	1%	1,12
4	1,13	0%	1,02	0%	1,07
5	1,11	11%	0,84	4%	0,98
6	1,09	1%	0,90	6%	1,00
7	1,03	3%	0,83	0%	0,93
8	1,02	0%	0,84	1%	0,93
9	1,12	0%	0,91	5%	1,01
10	1,04	20%	1,01	0%	1,02
11	1,03	4%	0,92	1%	0,97
12	1,01	1%	0,95	21%	0,98
13	0,97	1%	0,85	12%	0,91
gemiddeld	1,05		0,93		0,99

De twee LML stations verschillen in verkeersintensiteit, en daarmee in belasting. De toegepaste meetmethode lijkt voor de hogere concentraties een lichte overschatting van de werkelijke waarden te geven. Voor minder belaste locaties kan de correctiefactor worden gebruikt welke met behulp van de vergelijkende metingen aan De Constant Rebecquestraat is bepaald. Voor zwaarder belaste locaties zijn de metingen aan de Amsterdamse Veerkade geschikter, omdat de omstandigheden hier het beste overeenkomen met andere zwaarder belaste locaties.

Voor locaties waarbij het belastingsniveau tussen de beide concentraties ligt, wordt gebruik gemaakt van het gemiddelde van de correctiefactoren. Per periode is per locatie bepaald welke correctiefactor het beste overeenkomt met de belasting NO₂.

Buro Blauw voert ook bij andere LML stations vergelijkende metingen uit. Uit deze vergelijking blijkt dat er geen redenen zijn om aan de juistheid van de vergelijkingen in Den Haag te twijfelen. In tabel 3.2 zijn de vastgestelde gemiddelde correctiefactoren van alle stations opgenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de perioden niet synchroon lopen met de metingen in Den Haag. De vergelijkende metingen worden uitgevoerd bij een regionaal station (rustige landelijke locatie), stad station (stedelijke achtergrond), en straatstations (drukke straten, hoge belasting). De vergelijkende metingen worden in 3 of 4-voud uitgevoerd. De gemiddelde correctiefactor over alle meetcampagnes van Buro Blauw in 2013 bedraagt 1,01.

Tabel 3.2 Correctiefactoren, zoals vastgesteld bij vergelijkende metingen

LML #	Plaats	Naam	Type station	Jaargemiddelde via referentiemethode	Correctie
230	Biest Houtakker	Biestsestraat	regionaal	20,4	1,08
236	Eindhoven	Genovevalaan	Straat	29,6	0,99
237	Eindhoven	Noordbrabantlaan	Straat	33,7	1,00
404	Den Haag	De Constant Rebecquestraat	Stad	27,6	1,05
445	Den Haag	Amsterdamse Veerkade	Straat	37,2	0,93
639	Utrecht	Constant Erzeijstraat	Straat	32,6	1,00
741	Nijmegen	Graafseweg	Straat	35,6	0,93
742	Nijmegen	De Ruyterstraat	Stad	23,6	1,11

3.4. Toetsing meetfout

In de meetcampagne zijn de NO₂-concentraties in tweevoud gemeten. De meetfout van de in tweevoud uitgevoerde metingen is gemiddeld 3,9%. De systematische fout die de afwijking tussen de diffusiebuismetingen en de metingen uitgevoerd volgens de referentie methode weergeeft, bedraagt in dit onderzoek gemiddeld 0,8%. Op basis van deze in duplo uitgevoerde metingen en de vergelijking met de RIVM-stations is de gemiddelde meetfout (nauwkeurigheid van de metingen) gedurende de gehele meetperiode vastgesteld. Deze bedraagt 4,0% .

Deze waarde is kleiner dan de vastgestelde meetonzekerheid zoals voor de door Buro Blauw gehanteerde methode is vastgesteld van 14,9%. Er is geen reden aan te nemen dat de uitgevoerde campagne afwijkt van eerder uitgevoerde onderzoeken, daarom wordt in deze rapportage als totale meetfout 14,9% aangehouden.

4 RESULTATEN

4.1 Verwerking analyseresultaten

In het separaat bijgeleverde technische rapport BL2014.6483.02-v01 staan de ongecorrigeerde resultaten in certificaat vorm per periode gegeven.

In bijlage 5 staan de voor alle locaties de periode-gemiddelde waarden, gecorrigeerd met behulp van de in tabel 3.1 berekende correctiefactoren, gerapporteerd. De correcties zijn per periode uitgevoerd met de correctiefactor behorende bij de vastgestelde belasting. De resultaten worden als afgeronde getallen gepresenteerd. De berekeningen zijn uitgevoerd met niet afgeronde cijfers. In §3.2 is vermeld dat voor periode 11 op 11 locaties onverwachte verhoogde waarden aangetroffen zijn en dat zeer waarschijnlijk een verstoring in de spectrofotometer de oorzaak van was. Omdat tijdens de analyses, de andere controle momenten buiten de eerder genoemde verhoogde blanco geen afwijkingen vertoonden, is besloten om voor de gemiddelde jaarconcentraties alleen de genoemde verdachte hoge waarden uit te sluiten van de berekeningen. In de jaarconcentraties hebben de overige waarden van periode 11 die geen extreme afwijking van de verwachte concentratie vertonen geen invloed op het resultaat.

4.2 Jaargemiddelden

In de nu volgende tabellen worden de gecorrigeerde jaargemiddelde NO₂-concentraties en het berekende 95%-betrouwbaarheidsinterval op basis van een totale meetfout van 14,9% weergegeven.

Omwille van de leesbaarheid en het maken van vergelijkingen zijn de waarden in de volgende tabellen met één cijfer achter de komma gepresenteerd.

In tabel 4.1 worden de jaargemiddelde concentraties gepresenteerd voor de achtergrond metingen. Deze metingen zijn uitgevoerd langs rustige straten met een beperkte directe belasting door lokaal verkeer gelegen buiten Den Haag (regionale achtergrond) en in buitenwijken van Den Haag (stadsachtergrond).

Tabel 4.1 Berekening gecorrigeerde jaargemiddelde NO₂-concentraties 'achtergrond' met 95%-onder en bovenwaarde op basis van een totale meetfout van 14,9%.

Meetlocatie type:	Waar-nemingen [#]	95%-onderwaarde [µg/m ³]	Jaargemiddelde concentratie [µg/m ³]	95%-bovenwaarde [µg/m ³]
Regionale achtergrond				
Uithoflaan	24	23,4	25,0	26,6
Rockanjelaan	26	18,3	19,5	20,7
Mecklenburglaan 6	25	13,5	14,4	15,4
Gemiddelde			19,6	
Stadsachtergrond				
Alvereiland	26	23,2	24,8	26,3
Pijlstaartplein	12	20,5	22,7	25,0
Ypenburg 2 - Wingerd	13	24,4	26,9	29,5
Guirlande	12	25,7	28,5	31,3
Westvlietweg	13	26,5	29,2	31,9
RIVM De Constant Rebecquestraat	39	26,2	27,6	28,9
Gemiddelde			26,6	

Uit tabel 4.1 volgt dat de jaargemiddelde concentratie NO₂ gemeten op de regionale achtergrondposities varieert tussen 14 en 25 µg/m³. De regionale achtergrondconcentratie bedraagt gemiddeld 19,6 µg/m³. De jaargemiddelde concentratie NO₂ gemeten op de stadsachtergrondposities varieert tussen tussen 22 en 30 µg/m³. De stadsachtergrond concentratie bedraagt gemiddeld 26,6 µg/m³. Het verschil tussen de beide soorten achtergrondlocaties bedraagt dus gemiddeld circa 7 µg/m³.

Geen van de jaargemiddelde waarden overschrijdt de plandrempel (60 µg/m³) of grenswaarde (40 µg/m³ vanaf 2015). Ook door de bovenwaarden worden de plandrempel en de grenswaarde niet overschreden. Statistisch gezien is daarmee aangetoond dat op alle achtergrond posities wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen.

De hoogste concentratie voor de regionale achtergrondlocaties wordt gemeten ten zuiden van Den Haag en bedraagt 25,0 µg/m³. Deze waarde ligt in de ordegrrootte van de gemiddelde stadsachtergrondconcentratie. De laagste concentratie voor de regionale achtergrondlocaties is ten noorden van Den Haag gemeten in Wassenaar. De waarde bedraagt daar 14,4 µg/m³ gemiddeld en ligt beduidend lager dan de gemiddelde stadsachtergrondconcentratie.

De locatie met de hoogste concentratie voor de stadsachtergrondlocaties is gelegen aan de Westvlietweg. De achtergrondconcentratie bedraagt daar 29,2 µg/m³. Deze locatie is gelegen aan een doorgaande weg in agrarisch gebied. Het RIVM station is gelegen aan de De Constant Rebecquestraat. Alhoewel deze locatie in het stadscentrum is gelegen, is deze locatie verkeersluw. De Guirlande is op relatief korte afstand van de snelweg gelegen. De overige locaties liggen allen in vrij jonge (Vinex) wijken waar nauwelijks verkeersbelasting optreedt. De laagste concentratie wordt gemeten aan het Pijlstaartplein, waar vrijwel enkel bestemmingsverkeer komt.

In tabel 4.2 worden de jaargemiddelde concentraties gepresenteerd voor de metingen aan de drukke wegen (zie volgende pagina).

De concentraties rond drukke wegen variëren tussen 28 en 48 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Doordat sommige meetposities direct aan de drukke straten zijn gelegen en andere alleen onder invloed van drukke wegen, kruispunten of snelwegen staan, is de bandbreedte groot. De met 47,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ hoogst belaste positie, (Raamweg t.h.v. huisnummer 5) is gelegen in een bomenrij op een afstand van ruim 2 meter van een doorgaande weg met 2x2 rijstroken en op ruim 6 meter afstand van gesloten hoge bebouwing aan de oostzijde van de weg. Gemiddeld over de locaties bedraagt de concentratie 35,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De bovenwaarde ligt met een gemiddelde waarde van 38,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ onder de grenswaarde (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ vanaf 2015). Op 9 posities ligt de bovenwaarde boven de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Van deze posities is daarmee niet aangetoond dat de grenswaarde niet wordt overschreden. Voor 3 posities geldt dat ook de jaargemiddelde waarde de grenswaarde overschrijdt. Op 2 meetposities wordt ook door de onderwaarde de grenswaarde overschreden; te weten Koningskade oost, en Raamweg thv nr 4. Voor deze locaties geldt dat de grenswaarde met 95% zekerheid wordt overschreden. Op 32 posities ligt de bovenwaarde onder de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Voor deze locaties geldt dat met een zekerheid van 95% wordt voldaan aan de grenswaarde.

Op alle posities is met 95% zekerheid vastgesteld dat wordt voldaan aan de tot 2015 geldende verhoogde plandrempel voor NO_2 : een jaargemiddelde van 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabel 4.2 Berekening gecorrigeerde jaargemiddelde NO₂-concentraties 'Drukke wegen' met 95%-bovenwaarden en 95%-onderwaarde op basis van een totale meetfout van 14,9%

Meetlocatie type: Drukke wegen	Waar- nemingen [#]	95%- onderwaarde [µg/m ³]	Jaargemiddelde concentratie [µg/m ³]	95%- bovenwaarde [µg/m ³]
Vissershavenweg	13	33,6	37,0	40,5
Laan van Hoornwijck	26	31,7	33,8	35,9
Maanweg	13	29,0	32,0	35,0
Binckhorstlaan thv nr 240	13	30,7	33,9	37,1
Calandstraat thn nr 7459	13	35,6	39,3	43,0
Hildebrandplein	26	33,0	35,1	37,3
Neherkade thv nr 3076	13	32,2	35,6	38,9
Neherkade MP6 thv nr 2760	26	36,8	39,2	41,6
Neherkade MP7 thv nr 1850	26	32,4	34,5	36,6
Neherkade thv nr 1292-1308	12	31,1	34,5	37,9
Neherkade Gemaalstraat	13	30,3	33,4	36,5
Mercuriusweg	13	30,9	34,1	37,3
Rijswijkseweg	13	32,0	35,3	38,7
Erasmusweg thv nr 471	13	30,0	33,1	36,2
Erasmusweg thv nr 717	12	30,7	34,0	37,4
Erasmusweg thv nr 1173	12	28,4	31,5	34,6
Loevesteinlaan thv nr 395	12	28,8	32,0	35,1
Loevesteinlaanthv nr 171	13	28,7	31,7	34,6
Vreeswijkstraat	12	31,7	35,2	38,7
Troelstrakade thv nr 237	13	30,8	34,0	37,1
Troelstrakade thv nr 619-633	26	36,0	38,4	40,7
Sportlaan	13	25,9	28,6	31,2
Segbroeklaan thv nr 562	26	29,2	31,1	33,0
Segbroeklaan thv nr 430	13	33,8	37,3	40,8
Segbroeklaan thv nr 306-328	13	29,7	32,8	35,9
Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	12	27,9	30,9	34,0
Pr Kennedylaan	26	36,8	39,2	41,6
Raamweg thv nr 5	26	44,9	47,8	50,7
Raamweg MP9 thv nr 42a	26	33,6	35,8	38,0
Willem Witsenplein MP18	13	30,0	33,1	36,2
Benoordenhoudseweg thv nr 90	13	28,6	31,6	34,5
Zuid Hollandlaan MP14	13	31,7	35,0	38,3
Koningskade oost	13	41,1	45,3	49,6
Koningskade west of Raamweg	13	33,1	36,5	39,9
Pr Bernhard viadukt Ammunitionehaven	26	30,5	32,5	34,5
A12 F. Valentijnstraat / Utrechtsebaan (1) 30 meter	13	28,5	31,4	34,4
A12 F. Valentijnstraat / Utrechtsebaan (2) Railing	26	34,6	36,9	39,1
A12 F. Valentijnstraat / Utrechtsebaan (3) 8 meter	12	29,6	32,8	36,1
A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	11	30,3	33,9	37,4
A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	12	39,8	44,1	48,5
Bosweg	13	29,3	32,4	35,4
Gemiddelde			35,0	

In tabel 4.3 worden de jaargemiddelde concentraties gepresenteerd voor de metingen uitgevoerd in 2 woonwijken.

Tabel 4.3 Berekening gecorrigeerde jaargemiddelde NO₂-concentraties 'Woonwijken' met 95%-bovenwaarden en 95%-onderwaarde op basis van een totale meetfout van 14,9%

Meetlocatie type: Woonwijken	Waar- nemingen [#]	95%- onderwaarde [µg/m ³]	Jaargemiddelde concentratie [µg/m ³]	95%- bovenwaarde [µg/m ³]
Soestdijksekade thv nr 784-794	13	27,0	29,8	32,6
Dedemsvaartweg	13	28,9	31,9	34,9
Hengelolaan thv nr 83	13	31,8	35,0	38,3
Hengelolaan thv nr 355-371	13	30,2	33,4	36,5
Moerweg thv nr 322	13	27,1	29,9	32,7
Moerweg thv nr 85	13	31,3	34,5	37,7
Loosduinseweg	13	28,8	31,8	34,7
Kamperfoeliestraat	13	29,2	32,2	35,2
Goudenregenstraat	13	27,0	29,8	32,6
De Genestetlaan thv nr 202	13	30,3	33,4	36,6
Waalsdorperweg	13	20,2	22,3	24,3
v. Alkemadelaan thv nr 350	13	26,6	29,3	32,0
v. Alkemadelaan thv nr 44	12	28,1	31,2	34,3
Leidsestraatweg / Marlotlaan	13	22,5	24,9	27,2
Gemiddelde			30,7	

Uit tabel 4.9 blijkt dat de concentratie in de woonwijken varieert tussen 22 µg/m³ en 35 µg/m³. Gemiddelde over de locaties bedraagt de concentratie 30,7 µg/m³. De bovenwaarde ligt met een gemiddelde waarde van 33,6 µg/m³ onder de grenswaarde (40 µg/m³ vanaf 2015). Op geen enkele posities ligt de bovenwaarde boven de grenswaarde van 40 µg/m³ voor 2015. Voor alle locaties geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarde, met een zekerheid van 95%.

In tabel 4.4 worden de jaargemiddelde concentraties gepresenteerd voor de metingen in het stadscentrum.

Uit tabel 4.4 volgt dat in het centrum de concentratie varieert tussen 24 en 42 µg/m³ varieert. Deze variatie wordt mede veroorzaakt door de variatie op micro niveau tussen de verschillende meetposities: sommige locaties staan enkel onder invloed van de verhoogde stadsachtergrond, terwijl andere locaties aan een drukke weg gelegen zijn, of stagnatie optreedt en mogelijk sprake is van street-canyons.

Tabel 4.4. Berekening gecorrigeerde jaargemiddelde NO₂-concentraties 'Stadscentrum' met 95%-bovenwaarden en 95%-onderwaarde op basis van een totale meetfout van 14,9%

Meetlocatie type: Stadscentrum	Waarnemingen [#]	95%- onderwaarde [µg/m ³]	Jaargemiddelde concentratie [µg/m ³]	95%- bovenwaarde [µg/m ³]
Groot Hertoginnelaan thv nr 79	13	28,8	31,8	34,7
Groot Hertoginnelaan thv nr 13	18	26,9	29,2	31,4
Groot Hertoginnelaan thv nr 24	9	21,7	24,7	27,7
Laan van Meerdervoort	26	32,4	34,5	36,6
Laan van Meerdervoort thv nr 10 aan P-automaat	13	32,5	35,8	39,2
Javastraat MP4	26	34,0	36,2	38,5
Waldorpstraat	12	31,1	34,5	37,9
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 131	26	29,8	31,8	33,7
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 58	26	32,6	34,7	36,9
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 56	26	35,2	37,5	39,8
Burg. Patijnlaan	13	25,3	27,9	30,5
Hogewal MP3	13	29,9	33,0	36,1
Scheveningse veer	12	32,2	35,7	39,2
Mauritskade thv nr 67	13	30,9	34,1	37,3
Jan Hendrikstraat	13	30,6	33,8	36,9
Lutherse Burgwal MP8	13	26,6	29,3	32,1
Lutherse Burgwal MP28	13	27,9	30,8	33,7
Paviljoensgracht	13	28,5	31,4	34,3
Stille Veerkade thv nr 21	26	29,8	31,7	33,6
Schedeldoekshaven	24	30,2	32,3	34,4
Pr Bernhard viadukt Amunitiehaven	26	30,5	32,5	34,5
Lekstraat West/oprit	26	32,5	34,6	36,8
Lekstraat Oost/spoor	26	27,9	29,8	31,6
Rijswijkseplein	26	30,6	32,6	34,6
Parallelweg	26	36,0	38,4	40,7
Vaillantlaan thv nr 520	26	37,4	39,8	42,3
Vaillantlaan thv nr 264	12	33,9	37,6	41,3
Vaillantlaan thv nr 82	12	32,5	36,1	39,7
Buitenom thv nr 266	12	29,9	33,2	36,4
Lijnbaan	24	32,8	35,1	37,3
Wald.Pym./Kon. Emmakade	13	32,8	36,2	39,6
Weteringkade hoog	25	38,8	41,4	44,0
Elandstraat thv nr 180-182	26	31,6	33,7	35,7
Torenstraat	26	29,1	31,0	32,9
Prinsegracht	26	31,6	33,6	35,7
Korte Voorhout	25	29,6	31,6	33,6
Hoefkade thv nr 391A	26	36,7	39,1	41,5
Loosduinsekade thv nr 27	18	31,4	34,0	36,6
Amsterdamse Veerkade thv nr 17	26	31,7	33,8	35,9
Amsterdamse Veerkade RIVM	38	35,4	37,2	39,1
Koningstraat	12	32,3	35,8	39,4
Gemiddelde			33,8	

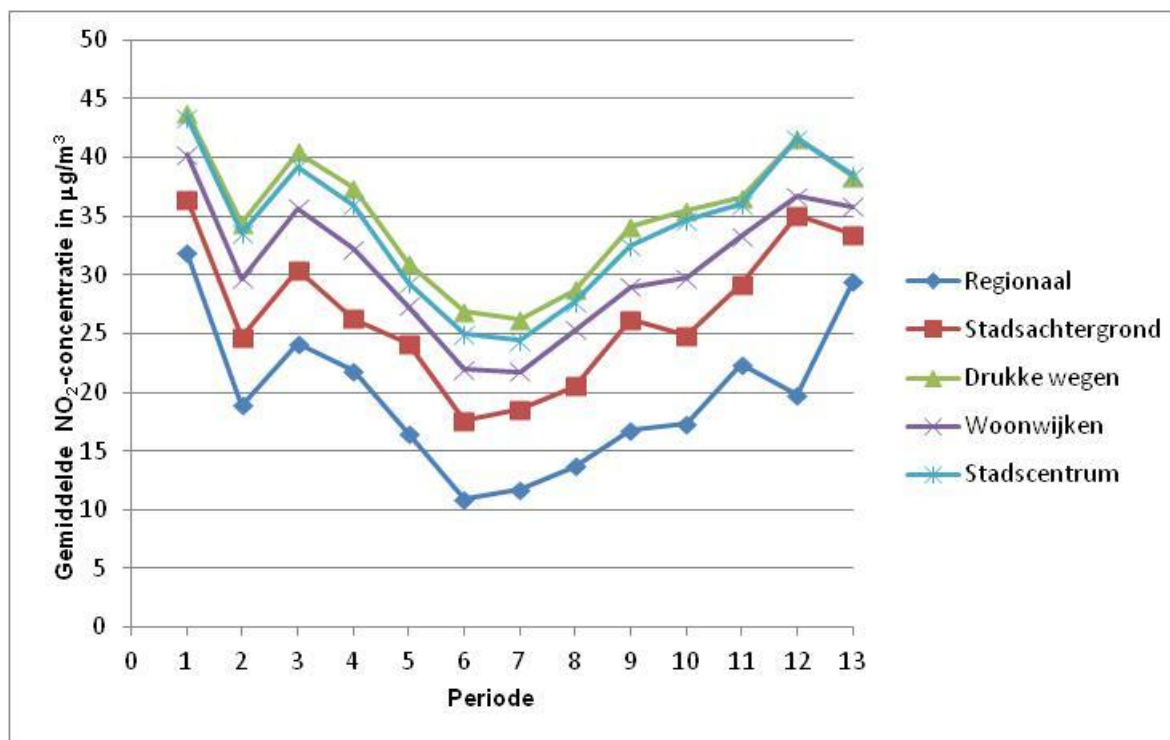
Gemiddelde over de locaties bedraagt de concentratie 33,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De bovenwaarde ligt met 36,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ gemiddeld onder de grenswaarde voor 2015.

Op 5 posities ligt de bovenwaarde boven de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor 2015. Van deze posities is daarmee niet aangetoond dat de grenswaarde niet wordt overschreden. Voor 1 positie geldt dat ook de jaargemiddelde waarde de toekomstige grenswaarde overschrijdt; het is daarmee waarschijnlijk dat niet aan de grenswaarde wordt voldaan. Op geen enkele meetpositie wordt door de onderwaarde de grenswaarde bereikt. Op 36 posities ligt de bovenwaarde onder de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Voor deze locaties geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarde, met een zekerheid van 95%.

Op alle locaties wordt voldaan aan de plandrempel van 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

4.3 Concentratie verschillen tussen locatietypen per periode

In figuur 4.1 wordt het verloop van de NO₂-concentratie in Den Haag van 4 soorten locaties grafisch weergegeven. Per periode zijn de gemiddelde NO₂-concentratie per soort locatie weergegeven.

Figuur 4.1. Verloop van de NO₂-concentratie van verschillende soorten meetpunten.

Zoals verwacht gezien de resultaten van de voorgaande jaren, vertonen de 5 locatietypen weer vergelijkbare schommelingen over de meetperioden. De schommelingen worden veroorzaakt door seizoens- en weersinvloeden; bijvoorbeeld belasting van buiten de stad (regionale achtergrond), verkeersintensiteit, temperatuur, wind en neerslag. In de zomermaanden liggen de concentraties gemiddeld wat lager.

Verder blijkt dat de gemiddelde concentratie in het centrum overeenkomt met de concentratie bij drukke wegen. Voor periode 12 en 13 vallen de lijnen zelfs op elkaar. Het verkeer geeft in het centrum, ondanks een lagere verkeersintensiteit t.o.v. de doorgaande wegen een gelijke belasting van de luchtkwaliteit. De hogere bijdrage valt te verklaren door het hogere stagnatie percentage dat in de binnenstad te verwachten valt, en de verslechterde verspreiding door de bebouwing. Ook zullen de drukke wegen in de omgeving van het centrum van invloed zijn op de luchtkwaliteit in het stadscentrum. Variaties op microniveau (het gebruik van c.v. ketels, kachels in de winter) zijn in de figuur niet waarneembaar: De verhoging t.o.v. de achtergrond varieert licht. Doordat er 3 regionale achtergrondmeetposities in 2012 bij zijn gekomen is goed te zien dat de stadsachtergrond relatief al een grote verhoging laat zien t.o.v. regionale achtergrondconcentraties.

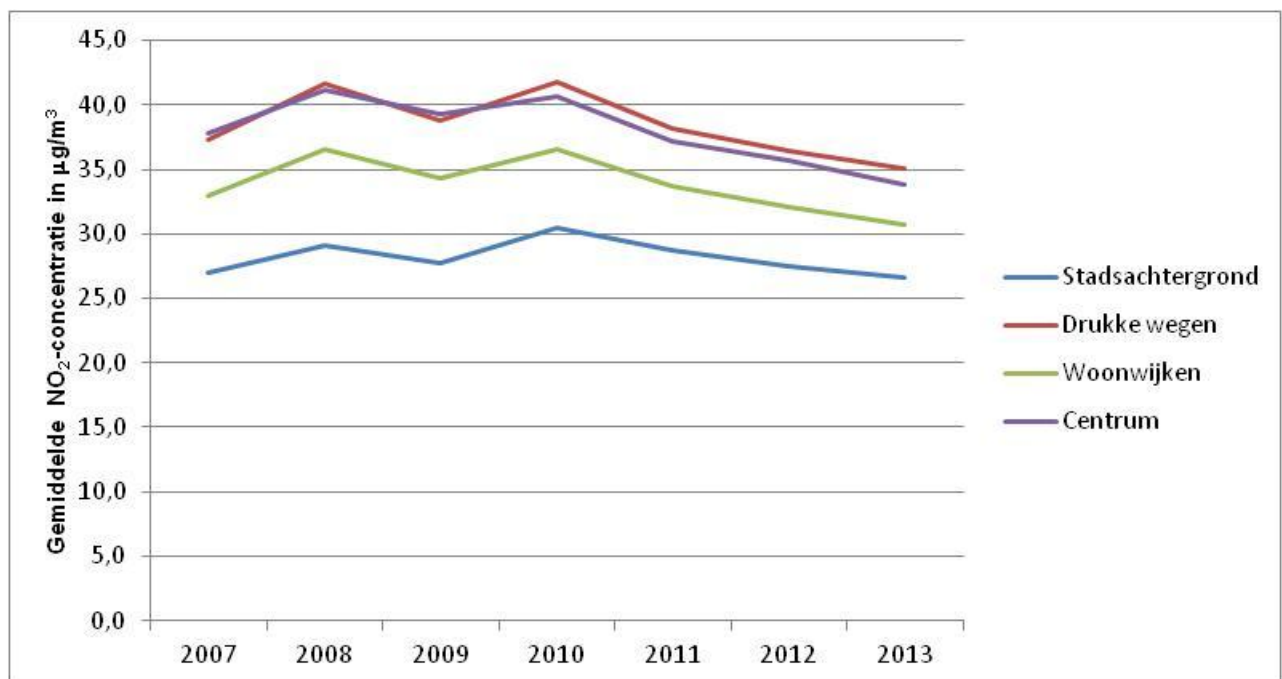
5 VERGELIJKING MEETRESULTATEN VOORGAANDE JAREN

In tabel 5.1 worden de jaargemiddelde concentraties vanaf 2007 tot en met 2013 met elkaar vergeleken. In 2008 zijn er enkele meetlocaties t.o.v. 2007 toegevoegd. Bij de vergelijking is hier geen rekening mee gehouden omdat het van weinig invloed is op trend over de bemonsterde jaren.

Tabel 5.1. NO₂ concentraties in µg/m³ in 2007 t/m 2013 per locatie type en het verschil tussen de jaren.

Locatie type	2007	verschil	2008	verschil	2009	verschil	2010	verschil	2011	verschil	2012	verschil	2013
Stads-achtergrond	27,0	2,0	29,0	-1,3	27,7	2,7	30,4	-1,7	28,7	-1,2	27,5	-0,9	26,6
Drukke weg	37,3	4,4	41,6	-2,8	38,8	3,0	41,8	-3,6	38,2	-1,7	36,4	-1,4	35,0
Woonwijk	32,9	3,6	36,5	-2,2	34,3	2,2	36,5	-2,8	33,7	-1,7	32,0	-1,4	30,7
Centrum	37,8	3,4	41,1	-1,8	39,3	1,4	40,7	-3,5	37,2	-1,5	35,7	-1,8	33,8
Gem:		3,3		-2,0		2,3		-2,9		-1,5		-1,4	

In de onderstaande figuur staan de in tabel 5.1 gerapporteerde concentraties grafisch weergegeven.

Figuur 5.1. Verloop van de NO₂-concentratie van verschillende soorten meetpunten over de totale meetperiode (2007-2013).

De NO₂ concentraties in Den Haag vertonen fluctuaties gedurende de bemonsterde jaren. De stadsachtergrondconcentratie laat een geringe fluctuatie zien. De stadsachtergrondlocaties worden niet door directe verkeersemissies beïnvloed. De concentraties op de overige, zwaarder belaste locaties, vertonen grotere fluctuaties.

De verschillen in de bijdrage van lokale bronnen zijn niet door een directe vergelijking te verkrijgen. De achtergrondconcentratie is grotendeels afhankelijk van externe factoren,

en veel minder van directe lokale invloeden. Om een vergelijking van de lokale bijdrage tussen de afzonderlijke jaren mogelijk te maken, is de verhoging ten opzicht van de stadsachtergrond weergegeven als relatief verschil. In tabel 5.2 worden de resultaten van deze vergelijking gepresenteerd.

Tabel 5.2. NO₂ concentraties in µg/m³ als verhoging t.o.v. stadsachtergrond

Locatie type	2007	verschil	2008	verschil	2009	verschil	2010	verschil	2011	verschil	2012	verschil	2013
Stads-achtergrond	27,0	2,0	29,0	-1,3	27,7	2,7	30,4	-1,7	28,7	-1,2	27,5	-0,9	26,6
Drukke weg	10,2	2,4	12,6	-1,5	11,1	0,3	11,4	-1,9	9,5	-0,5	9,0	-0,5	8,4
Woonwijk	5,9	1,6	7,5	-0,9	6,6	-0,5	6,1	-1,1	5,0	-0,4	4,6	-0,5	4,1
Centrum	10,7	1,4	12,1	-0,5	11,6	-1,3	10,3	-1,8	8,5	-0,3	8,2	-0,9	7,2
Gem:		1,8		-0,9		-0,5		-1,6		-0,4		-0,7	

De bijdrage van de lokale bronnen aan de stadsachtergrond in Den Haag is in 2008 toegenomen met gemiddeld 1,8 µg/m³, in 2009 gedaald met gemiddeld 0,9 µg/m³, in 2010, 2011, 2012 en 2013 verder gedaald met respectievelijk gemiddeld 0,5 µg/m³, 1,6 µg/m³, 0,4 µg/m³ en 0,7 µg/m³. De fluctuaties worden mogelijk veroorzaakt door een gewijzigde lokale belasting. Het Verkeerscirculatieplan (VCP) in de stad is in werking, waardoor wijzigingen de verkeersintensiteit en doorstroming mogelijk effect hebben op de luchtkwaliteit. Maar ook door meteorologische omstandigheden (verspreiding) kunnen de lokale emissies een ander effect hebben op de jaargemiddelde concentratie. Ook in 2013 lijkt de dalende trend in de bijdrage van de lokale bronnen aan de stadsachtergrond die in de voorgaande jaren is ingezet zich verder te ontwikkelen. Vergeleken met de concentraties die in 2010 gemeten zijn, zijn de jaargemiddelde concentraties afgenomen van bijna 4 µg/m³ (stadsachtergrond) tot 7 µg/m³ (drukke wegen en centrum).

6 CONCLUSIES

De NO₂-concentratie is in Den Haag op 105 posities gemeten. De metingen zijn in 2013 uitgevoerd gedurende 13 perioden. De metingen zijn uitgevoerd met Palmes diffusiebuisjes. Uit de meetcampagne van 2013 worden de volgende conclusies getrokken:

1. De meetfout van de in tweevoud uitgevoerde metingen is gemiddeld 3,9%. Dit is lager dan de literatuurwaarde van 30%.
2. De afwijking van de met Palmesbuisjes gemeten concentraties t.o.v. de referentiemethode (de systematische meetfout), is in dit onderzoek vastgesteld door metingen uit te voeren bij een station van het LML en bedraagt 0,8%
3. Op basis van deze in duplo uitgevoerde metingen en de vergelijking met de RIVM-stations is de gemiddelde meetfout (nauwkeurigheid van de metingen) gedurende de gehele meetperiode vastgesteld. Deze bedraagt 4,0%. Er is geen reden af te wijken van de totale meetfout van 14,9% zoals door Buro Blauw vastgesteld voor de gehanteerde methode.
4. De gemeten jaargemiddelde regionale achtergrondconcentratie varieert tussen de 14 en 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemeten jaargemiddelde concentratie NO₂ in Den Haag varieert tussen 22 en 48 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemeten jaargemiddelde stadsachtergrondconcentratie ligt tussen 22 en 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De jaargemiddelde stadsachtergrondconcentratie is t.o.v. de regionale achtergrondconcentratie verhoogd met ca. 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
5. De gemeten jaargemiddelde concentratie nabij drukke wegen ligt tussen 28 en 48 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Nabij drukke wegen is de jaargemiddelde concentratie t.o.v. de stadsachtergrondconcentratie verhoogd met ca. 8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemeten jaargemiddelde concentratie in woonwijken ligt tussen 22 en 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ met een verhoging t.o.v. de stadsachtergrond van circa 4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemeten jaargemiddelde concentratie in het stadscentrum ligt tussen 24 en 42 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ met een verhoging t.o.v. de stadsachtergrond van zo'n 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
6. De gemeten gemiddelde jaarconcentraties liggen lager dan de plandrempel van 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ welke in 2013 geldt. Rekening houdend met de totale meetfout, is voor alle posities aangetoond dat de plandrempel niet overschreden wordt. De bovenwaarden van de betrouwbaarheidsintervallen van de metingen liggen lager dan de plandrempel.
7. De gemeten concentraties laten schommelingen zien tussen de verschillende meetperiodes. Deze schommelingen worden veroorzaakt door seizoen- en weersinvloeden. De variaties in de concentraties over het jaar zijn voor de verschillende meetlocatie typen gelijk.
8. Bij vergelijking van de meetresultaten van 2007 t/m 2013 blijkt dat er sinds 2010 gemiddeld sprake is van een verbetering van de luchtkwaliteit. Het totaalbeeld geeft weer dat de gemiddelde jaarconcentraties van 2013 vergeleken bij 2010 een afname vertonen van gemiddeld ca 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Deze verlaging is zeer waarschijnlijk

niet voornamelijk het gevolg van een verlaging van de stadsachtergrondconcentratie maar de bijdrage van de lokale bronnen is ook afgenomen. De hoogst belaste locatie Raamweg thv nr 5 vertoont in vergelijking met 2012 daarentegen een kleine toename van de gemiddelde jaarconcentratie.

9. De 3 meetpunten die buiten het invloedsgebied van de stad liggen vertonen een opmerkelijke spreiding. De concentratie gemeten aan de Zuidkant van Den Haag vertoont een concentratieniveau gelijkwaardig aan de stadsachtergrond. Dit in tegenstelling tot de concentraties gemeten ten westen en noorden van de stad die lager liggen. In 2012 was deze spreiding ook al opgemerkt. Dit kan mogelijk duiden op een (behoorlijke) invloed van het kassengebied of de Maasvlakte op de regionale achtergrondconcentratie op deze locatie.

De opinies/interpretaties vermeld in dit rapport vallen buiten de scope van de accreditatie op basis van de NEN-EN-ISO/IEC 17025.

7. LITERATUURLIJST

1. **Peters, J.W.M.** *Stikstofdioxide concentratiemetingen in Den Haag, Jaarrapportage 2007*. Wageningen : Buro Blauw, 2008. BL2008.3728.01.
2. —. *Jaarrapportage Stikstofdioxide concentratiemetingen Den Haag 2008*. Wageningen : Buro Blauw, 2009. BL2009.4104.01-V02.
3. —. *Jaarrapportage Stikstofdioxide concentratiemetingen Den Haag 2009*. Wageningen : Buro Blauw, 2010. BL2010.4560.01.
4. **Kerkhof, C.I. van.** *Jaarrapportage Stikstofdioxide concentratiemetingen Den Haag 2010*. Wageningen : Buro Blauw, 2011. BL2011.4984.02-V03.
5. —. *Jaarrapportage stikstofdioxide concentratiemetingen Den Haag 2011 - Metingen met de diffusiebuis methode*. Wageningen : Buro Blauw, 2012. BL2012.5413.01-V02.
6. —. *Jaarrapportage Stikstofdioxide concentratiemetingen Den Haag 2012*. Wageningen : Buro Blauw, 2013. BL2013.5963.01-v01.
7. **Jansen, N.A.H., Brunekreef, B., Hoek,G., Keuken, M.** *Verkeersgerelateerde luchtverontreinigingen gezondheid, een kennisoverzicht*. sl : Institute for Risk Assessment Sciences, Universiteit van Utrecht, 2002.
8. **Bree, F.B.H. de.** *Meetonzekerheid NO2 Palmesbuisjes (Interne rapportage)*. Wageningen : Buro Blauw, 2006. LLI-09.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld om voor diverse luchtverontreinigende stoffen voorstellen te formuleren van grenswaarden voor de luchtkwaliteit ter bescherming van mens en milieu. Het beleid richt zich nadrukkelijk op de bescherming van het leefmilieu en het verbeteren van dit leefmilieu. In Nederland is de kaderrichtlijn in de Wet milieubeheer opgenomen (hoofdstuk 5, titel 2 Wm). Aangezien titel 5.2 handelt over luchtkwaliteit staat deze ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit'.

Naast de luchtkwaliteitseisen voorziet de wet in de planmatige aanpak voor Nederland om de Europese luchtkwaliteitseisen te halen: het zogenaamde Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL bevat afspraken om op nationaal, provinciaal en regionaal niveau de gestelde eisen te halen. Daarbij is rekening gehouden met gewenste en geplande ruimtelijke ontwikkelingen. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur (AMvB) en ministeriële regelingen (MR) die gelijktijdig met de 'Wet luchtkwaliteit' in werking treden.

Het zijn met name de stoffen PM₁₀ en NO₂ die in Nederland zorgen voor overschrijdingen van de grenswaarden. Uit epidemiologische studies blijkt dat het wonen nabij (snel)wegen nadelig is voor de gezondheid⁽⁷⁾. Er bestaat een direct gezondheidseffect aan de longen als gevolg van langdurige blootstelling aan te hoge concentraties PM₁₀ en NO₂.

De grenswaarde voor de jaargemiddelde NO₂ concentratie bedraagt 40 µg/m³. De grenswaarde als uurgemiddelde die 18 keer per jaar mag worden overschreden bedraagt 200 µg/m³. [Staatsblad 414, Bijlage 2 bij de Wet milieubeheer, voorschrift 2.1, 2.2 en 2.3].

Door de Europese Commissie is aan Nederland derogatie verleend. Dit houdt (voor grote delen van Nederland, waaronder Den Haag) in dat, indien de voor NO₂ gestelde datum van 1 januari 2010 niet werd gehaald, uitstel wordt verleend tot uiterlijk 1 januari 2015. De grenswaarde blijft onverminderd van kracht, maar er vindt tot de uitgestelde data geen handhaving plaats. Tot 2015 geldt de volgende verhoogde plandrempel voor NO₂: een jaargemiddelde van 60 µg/m³.

Voor de beoordeling van de luchtkwaliteit is door VROM het document Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 opgesteld. Hierin wordt o.a. bepaald hoe de luchtkwaliteit berekend en/of gemeten dient te worden ten einde het kwaliteitsniveau te toetsen of deze voldoet aan de grenswaarden. De meetmethode en de plaatsing van de locaties zoals in deze campagne gehanteerd komen zoveel mogelijk overeen met de voorschriften uit deze regeling; De meetmethode met passieve monsternamen wordt gecorrigeerd voor de afwijking met de referentiemethode. De meetlocaties bevinden zich conform artikel 25 lid 1b op niet meer dan 10 meter van de weg, tenzij er infrastructurele beperkingen zijn.

BIJLAGE 2 MEETMETHODEN

Meetmethode NO₂

Het meetprincipe bestaat uit de diffusie van NO₂ in de buitenlucht naar een reactief oppervlak waar het NO₂ chemisch wordt gebonden. Na afloop van de monstername methode wordt de hoeveelheid gebonden NO₂ analytisch bepaald. De NO₂-concentratie in de buitenlucht wordt berekend uit de monstername duur, de diffusiesnelheid van NO₂ en de diffusielengte.

De meetposities bestaan uit een monstername koker, waarin de Palmes diffusiebuisjes worden geplaatst. Door deze kokers wordt de windsnelheid bij de monsteropening van de buisjes gereduceerd, terwijl de uitwisseling van de monsterlucht ongehinderd plaats vindt. Een koker worden met behulp van kabelbinders aan bijvoorbeeld een lantaarnpaal of een verkeersbord bevestigd.

Ter controle zijn binnen elke meetperiode blanco metingen verricht. Bij een blanco meting zijn de buisjes gelijk behandeld en gedurende de monstername periode in het veld geplaatst, de afsluitende dop is hierbij echter niet verwijderd. Door deze methode zijn de blanco buisjes op dezelfde manier behandeld en onder gelijkwaardige meteorologische invloed bewaard. Eventuele invloed door zonlicht (UV) en temperatuurverschillen wordt op deze manier mede gecontroleerd. De blanco metingen zijn enkel gebruikt ter controle.

De meetfout (nauwkeurigheid van de meting) van deze meetmethode is afhankelijk van de monstername duur en de concentratie NO₂ waarin gemeten wordt. Bij een gemiddeld concentratieniveau van NO₂ in de buitenlucht en een monstername duur van 4 weken, bedraagt de theoretische meetfout 30% (= meetfout die in de literatuur wordt gegeven). Met deze meetfout en een jaargemiddelde d.m.v. 13 monstername perioden (n=13) kan een meetonzekerheid als 95%-betrouwbaarheidsinterval (bbhi) van 18% worden berekend. Formule A geeft de berekening weer van de meetonzekerheid (χ), waarin t een statistische (Student)grootte is die afhankelijk is van het aantal waarnemingen (n).

$$\chi = \frac{t_{(0,95;n-1)} * 30\%}{\sqrt{n}} \quad [A]$$

Buro Blauw heeft voor de totale meetprocedure een meetonzekerheid vastgesteld van 14,9% ⁽⁸⁾.

Voor het vaststellen van de absolute meetfout (= systematische fout, verschil tussen werkelijke waarde en gemeten waarde) van de metingen met de Palmes diffusiebuisjes, moet een vergelijkende meting met de genormaliseerde meetmethode (referentiemethode) uitgevoerd worden. Dit betreft continue concentratiemetingen met een chemoluminescentie monitor conform de norm NEN-EN 14211.

Het bepalen van de uurgemiddelde grenswaarde is niet mogelijk met deze methodiek. De praktijk wijst uit dat de uurgemiddelde waarde voor NO₂ alleen wordt overschreden op

locaties waar de jaargemiddelde waarde door hoge verkeersintensiteit eveneens (fors) wordt overschreden.

BIJLAGE 3 MEETLOCATIES

Tabel 3a Locatie gegevens

Locatie	x-coördinaat	y-coördinaat	Afstand tot de gevel [m]	Afstand tot de weg [m]
001 Alvereiland	88012	452947	9,5	4,8
002 Pijlstaartplein	88346	453649	14,3	4,5
003 Ypenburg 2 - Wingerd	85099	451680	14,1	1,4
004 Guirlande	84885	451803	7,1	0,4
005 Laan van Hoornwijck	84625	451176	49,0	0,5
006 Westvlietweg	85454	454024	15,5	2,9
007 Maanweg	83596	453324	1,6	3,6
008 Binckhorstlaan thv nr 240	83153	453753	11,2	4,6
009 Calandstraat thv nr 7459	81434	453249	3,0	3,7
010 Waldorpstraat	81409	453415	1,2	0,6
011 Hildebrandplein	81143	452457	36,9	1,2
012 Neherkade thv nr 3076	81411	452954	12,8	1,5
013 Neherkade MP6 thv nr 2760	81638	453167	7,1	1,9
014 Neherkade MP7 thv nr 1850	81968	453455	8,9	0,0
015 Neherkade thv nr 1292-1308	82283	453655	0,1	6,8
016 Neherkade Gemaalstraat	82578	453841	14,7	0,7
017 Mercuriusweg	82743	453894	27,3	1,4
018 Rijswijkseweg	82635	453301	1,9	6,5
019 De Genestetlaan thv nr 202	81986	452660	6,6	1,5
020 Erasmusweg thv nr 471	80482	452014	10,7	0,5
021 Erasmusweg thv nr 717	80069	451664	12,3	2,5
022 Erasmusweg thv nr 1173	79529	451212	10,0	2,2
023 Dedemsvaartweg	78936	450890	5,3	4,1
024 Loevesteinlaan thv nr 395	79179	451906	12,9	1,2
025 Hengelolaan thv nr 83	78759	452003	11,5	2,5
026 Hengelolaan thv nr 355-371	78311	451672	11,2	2,8
027 Loevesteinlaan thv nr 171	78925	452234	15,1	1,0
028 Vreeswijkstraat	78906	452854	4,9	4,2
029 Soestdijksekade thv nr 784-794	79510	453117	6,1	4,3
030 Troelstrakade thv nr 237	80260	452719	6,8	8,6
031 Troelstrakade thv nr 619-633	80714	452538	6,1	49,7
032 Moerweg thv nr 322	80161	452511	4,1	1,5
033 Moerweg thv nr 85	80210	452245	6,3	1,6
034 Loosduinseweg	78492	453825	6,0	2,6
035 Kamperfoeliestraat	78341	454032	5,3	1,6
036 Goudenregenstraat	78054	454747	4,9	1,9
037 Sportlaan	76518	454487	14,0	3,9
038 Segbroeklaan thv nr 562	77757	455058	17,0	1,3
039 Segbroeklaan thv nr 430	77946	455182	19,2	0,5
040 Segbroeklaan thv nr 306-328	78317	455401	9,9	1,0
041 Vissershavenweg	78343	457649	3,3	6,4
042 Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	79257	456188	21,7	6,7
043 Pr Kennedylaan	79058	456056	9,4	6,0
044 Groot Hertoginnelaan thv nr 79	79283	455728	3,3	3,9
045 Groot Hertoginnelaan thv nr 13	79423	455795	3,0	4,0
046 Groot Hertoginnelaan thv nr 24	79207	455780	5,2	4,3
047 Laan van Meerdervoort	79990	455685	20,2	5,0
048 Laan van Meerdervoort thv nr 10 aan P-automaat	80454	455923	2,1	0,4
049 Javastraat MP4	81083	456189	1,5	4,8
050 Raamweg thv nr 5	81309	456387	6,3	2,1
051 Raamweg MP9 thv nr 42a	81099	456808	12,1	2,6
052 Waalsdorperweg	81246	457362	14,3	4,7
053 v. Alkemadelaan thv nr 350	81955	457459	11,1	3,2
054 v. Alkemadelaan thv nr 44	82417	456789	12,5	3,3
055 Willem Witsenplein MP18	82506	456515	10,8	2,3

Locatie	x- coördinaat	y- coördinaat	Afstand tot de gevel [m]	Afstand tot de weg [m]
056 Benoordenhoudseweg thv nr 90	82407	456447	6,4	2,2
057 Zuid Hollandlaan MP14	81787	455986	11,6	0,5
058 Koningskade oost	81544	455946	11,8	0,4
059 Koningskade west of Raamweg	81402	456186	19,9	2,0
060 Laan Copes v. Cattenburch thv nr 131	81045	456531	0,1	5,6
061 Laan Copes v. Cattenburch thv nr 58	80930	456456	1,9	4,3
062 Laan Copes v. Cattenburch thv nr 56	80924	456439	4,5	1,2
063 Burg. Patijnlaan	80678	456317	6,6	5,9
064 Hogewal MP3	80713	455571	9,9	1,0
065 Scheveningse veer	80854	455639	5,5	0,4
066 Mauritskade thv nr 67	81217	455865	3,0	2,9
067 Jan Hendrikstraat	80949	454757	1,2	4,6
068 Lutherse Burgwal MP8	81166	454595	0,3	7,4
069 Lutherse Burgwal MP28	81193	454588	0,3	4,4
070 Paviljoensgracht	81330	454497	0,7	4,1
071 Stille Veerkade thv nr 21	81435	454518	2,5	5,5
072 Schedeldoekshaven	81782	454818	0,0	3,5
073 Pr Bernhard viadukt Ammunitiehaven	82103	455026	10,3	1,0
074 Lekstraat West/oprit	82260	455006	5,3	1,7
075 Lekstraat Oost/spoor	82316	454954	23,9	0,2
076 Rijswijkseplein	82053	454326	4,1	3,1
077 Parallelweg	81340	453481	1,3	4,6
078 Vaillantlaan thv nr 520	81113	453445	5,9	1,6
079 Vaillantlaan thv nr 264	80737	453704	3,9	4,8
080 Vaillantlaan thv nr 82	80574	454010	7,8	1,0
081 Buitenom thv nr 266	80496	454274	7,0	0,5
082 Lijnbaan	80427	454429	5,7	1,5
083 Wald.Pym./Kon. Emmakade	80069	454891	6,3	0,7
084 RIVM De Constant Rebecquestraat	80069	454891	7,1	6,4
085 Weteringkade hoog	82329	454515	3,3	2,7
086 Pr Bernhard viadukt François Valentijnstraat	82449	455227	12,8	4,0
087 A12 François Valentijnstraat / Utrechtsebaan (1) 30 meter	82583	455219	7,6	1,2
088 A12 François Valentijnstraat / Utrechtsebaan (2) Railing	82648	455196	21,4	1,9
089 A12 François Valentijnstraat / Utrechtsebaan (3) 8 meter	82695	455127	4,2	2,8
090 A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	82372	455542	5,2	1,7
091 A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	82352	455561	22,0	1,1
092 Bosweg	82053	455891	169,2	2,7
093 Leidsestraatweg / Marlotlaan	84318	457724	4,7	2,9
094 Amsterdamse Veerkade thv nr 17	81545	454619	5,3	2,5
095 Amsterdamse Veerkade RIVM	81548	454621	6,6	1,3
096 Elandstraat thv nr 180-182	80123	455166	7,3	0,4
097 Torenstraat	80858	454924	1,7	5,3
098 Prinsegracht	80704	454467	16,8	4,8
099 Korte Voorhout	81643	455518	12,8	3,8
100 Hoefkade thv nr 391A	81015	453619	7,5	2,3
101 Loosduinsekade thv nr 27	80127	454467	4,2	3,4
102 Koningstraat	81488	453847	4,4	0,5
103 Uithofslaan	76680	449880	7,3	3,2
104 Rockanjelaan	74855	453620	6,3	0,8
105 Mecklenburglaan 6	84340	459978	6,6	1,3

BIJLAGE 4 GEGEVENS MEETCAMPAGNE

Tabel 4a Meetperiodes 2013

periode	startdatum	einddatum
1	3-1-2013	29-1-2013
2	29-1-2013	27-2-2013
3	27-2-2013	26-3-2013
4	26-3-2013	24-4-2013
5	24-4-2013	22-5-2013
6	22-5-2013	19-6-2013
7	19-6-2013	17-7-2013
8	17-7-2013	14-8-2013
9	14-8-2013	11-9-2013
10	11-9-2013	9-10-2013
11	9-10-2013	6-11-2013
12	6-11-2013	4-12-2013
13	4-12-2013	2-1-2014

Tabel 4b Bijzonderheden meetcampagne 2013

Periode	Meetpunt + locatiecode	Opmerking
1	v. Alkemadelaan thv nr 44	54 graafwerkzaamheden, rioolrenovatie
	Scheveningse veer	65 Bouwwerkzaamheden parkeergarage Mauritskade. Koker en buisjes weg. Nieuwe opgehangen.
	Korte Voorhout	99 Grond- en wegwerkzaamheden
	Buitenom	81 Buisje 226-127 aangetroffen naast buisje 126
2	Lutherse Burgwal MP8	68 Regenpijp kapot boven de koker
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	91 Utrechtsebaan afgesloten, staat blank, gesprongen waterleiding.
	Calandstraat thn nr 7459	9 Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade Gemaalstraat	16 Graafwerkzaamheden. Koker weg, buisje op de grond. Nieuwe opgehangen.
	Groot Hertoginnelaan thv nr 13	45 Bomen zagen, 1 rijstrook dicht
	Scheveningse veer	65 Bouwwerkzaamheden
	Torenstraat	97 Wegwerkzaamheden. Doorgaand verkeer omgeleid .
3	Lutherse Burgwal MP8	68 Bestratingswerkzaamheden
	Korte Voorhout	99 Wegwerkzaamheden, Bosbrug afgesloten.
	RIVM De Constant Rebecquestraat VB	84 Boorwerkzaamheden, afgesloten voor autoverkeer,
	Calandstraat thn nr 7459	9 Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade Gemaalstraat	16 Bouwwerkzaamheden
	Sportlaan	37 Bestratingswerkzaamheden
	v. Alkemadelaan thv nr 350	53 Vernieuwen fietspad
4	Scheveningse veer	65 Bouwwerkzaamheden
	Torenstraat	97 Wegwerkzaamheden. Doorgaand verkeer omgeleid .
	Korte Voorhout	99 Bouwwerkzaamheden
	Calandstraat thn nr 7459	9 Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Troelstrakade thv nr 237	30 Graafwerkzaamheden fietspad
	v. Alkemadelaan thv nr 350	53 Vernieuwen fietspad
	v. Alkemadelaan thv nr 44	54 Vernieuwen fietspad, buisje verdwenen.
5	Scheveningse veer	65 Bouwwerkzaamheden
	Torenstraat DUPLO	97 Doorgaand verkeer omgeleid wegwerkzaamheden
	Korte Voorhout DUPLO	99 Wegwerkzaamheden, Bosbrug afgesloten.
	Pr Bernhard viadukt Ammunitionehaven	73 Wegwerkzaamheden
	Weteringkade hoog	85 Nieuwe paal geplaatst buisje heropgehangen
	Vissershavenweg	41 Nachtelijke scheepsbrand
	Calandstraat thn nr 7459	9 Bouwwerkzaamheden Caland Tower
5	Erasmusweg thv nr 1173	22 Paal vervangen, buisjes en koker weg
	Laan Copes v. Cattenburch thv nr 131	60 Gevelwerkzaamheden
	Laan Copes v. Cattenburch thv nr 56	62 Verbouwingswerkzaamheden
	Scheveningse veer	65 Bouwwerkzaamheden

Periode	Meetpunt + locatiecode		Opmerking
	Korte Voorhout	99	Wegwerkzaamheden, Bosbrug afgesloten.
	Pr Bernhard viadukt Ammunitionhaven	73	Wegwerkzaamheden
	RIVM De Constant Rebecquestraat VB	84	Bouwwerkzaamheden
	Loosduinsekade thv nr 27	101	Wegwerkzaamheden, paal verdwenen met koker en buisjes. Opnieuw opgehangen.
6	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Troelstrakade thv nr 237	30	Graafwerkzaamheden trottoir
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Paal vervangen en buisjes en koker weg
	Scheveningse veer	65	Bouwwerkzaamheden
	Amsterdamse Veerkade RIMV VB	95	buisje weg
	Korte Voorhout	99	Bouwwerkzaamheden
	Loosduinsekade thv nr 27	101	Lokatie onbereikbaar door wegwerkzaamheden Tijdelijk ingericht overzijde weg
	Mecklenburglaan 6	106	Gevelwerkzaamheden
7	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Troelstrakade thv nr 237	30	Wegwerkzaamheden
	Vaillantlaan thv nr 264	79	Gevelbrand
	Koningskade oost	58	Bestratingswerkzaamheden
	Koningskade west of Raamweg	59	Lantaarnpaal geplaatst
	Korte Voorhout	99	Bouwwerkzaamheden
	Loosduinsekade thv nr 27	101	wegwerkzaamheden, buisjes verdwenen.
8	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Erasmusweg thv nr 717	21	Paal verdwenen en buisjes en koker weg. Nieuwe locatie ingericht op Erasmusweg 681-695
	Troelstrakade thv nr 237	30	Wegwerkzaamheden. Afsluitingen en omleidingen.
	Moerweg thv nr 322	32	Graafwerkzaamheden
	Korte Voorhout	99	Bouw- en sloopwerkzaamheden
	Lekstraat West/oprit	74	Opnieuw geasfalteerd
	Lekstraat Oost/spoor	75	Opnieuw geasfalteerd
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	90	Opnieuw geasfalteerd
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	91	Opnieuw geasfalteerd
	Bosweg	92	Bestratingswerkzaamheden
9	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade thv nr 1292-1308	15	Buisje kapot op de grond gevonden.
	Erasmusweg thv nr 1173	22	Asfalteringswerkzaamheden
	Troelstrakade thv nr 237	30	Afgesloten vanwege wegwerkzaamheden
	Troelstrakade thv nr 619-633	31	Afgesloten vanwege wegwerkzaamheden
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Wegwerkzaamheden
	Jan Hendrikstraat	67	Graafwerkzaamheden
	Korte Voorhout	99	Wegwerkzaamheden
	Koningstraat	102	Koker en buisjes verdwenen. Nieuwe opgehangen
	Bosweg	92	Wegwerkzaamheden
10	Westvlietweg	6	Bestratingswerkzaamheden
	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade Gemaalstraat	16	Graafwerkzaamheden
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Wegwerkzaamheden
	Groot Hertoginnelaan thv nr 13	45	Werkzaamheden, paal + koker verdwenen. Nieuwe locatie ingericht overkant weg nr 24
	Groot Hertoginnelaan thv nr 24	46	Verdwenen en niet mogelijk nieuwe in te richten
	Korte Voorhout	99	Graafwerkzaamheden
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	90	Graafwerkzaamheden
	Bosweg	92	Asfalteringswerkzaamheden en graafwerkzaamheden
11	Westvlietweg	6	Paal verwijderd en buisjes en koker naast keet gelegd. Laatste week verwijderd. Nieuwe locatie ingericht voor nr. 34.
	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade Gemaalstraat	16	Bouwwerkzaamheden
	Rijswijkseweg	18	Rustig ivm gehele afsluiting eerder
	De Genestetlaan thv nr 202	19	Druk ivm omleiding Rijswijkseweg
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Bestratingswerkzaamheden
	Groot Hertoginnelaan thv nr 13	45	Geen metingen mogelijk
	Groot Hertoginnelaan thv nr 24	46	Geen metingen mogelijk
	Laan van Meerdervoort thv nr 10 aan P-automaat	48	Gevelwerkzaamheden andere zijde straat
	Laan Copes v. Cattenburch thv nr 56	62	Ggevelwerkzaamheden
	Scheveningse veer	65	Werkzaamheden trottoir overzijde

Periode	Meetpunt + locatiecode		Opmerking
	Schedeldoekshaven	72	Koker met buisjes verdwenen. Nieuwe opgehangen
	Korte Voorhout	99	Werkzaamheden
	Vaillantlaan thv nr 82	80	Paal verplaatst. Koker terug gehangen op huidige lokatie.
	Loosduinsekade thv nr 27	101	Palen met koker verplaatst naar overzijde. Koker teruggeplaatst naar nr.27
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	90	Wegwerkzaamheden
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	91	Wegwerkzaamheden
12	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Neherkade Gemaalstraat	16	Bouwwerkzaamheden oprit naar parkeerdak
	Erasmusweg thv nr 471	20	van 11-11 en 8-12 tijdelijk bushalte op meetlokatie
	Moerweg thv nr 322	32	Hoofdrijbaan eruit
	Moerweg thv nr 85	33	Hoofdrijbaan eruit
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Koker verplaatst.
	Groot Hertoginnelaan thv nr 79	44	Graafwerkzaamheden
	Groot Hertoginnelaan thv nr 13	45	Werkzaamheden. Koker geïnstalleerd nr 64
	Groot Hertoginnelaan thv nr 24	46	Lokatie ingericht bij Dutise Ambassade
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan B Zuid	91	Paal en koker weg. Nieuwe lokatie ingericht
	Mecklenburglaan 6	106	Graafwerkzaamheden
13	Calandstraat thv nr 7459	9	Bouwwerkzaamheden Caland Tower
	Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	42	Bestratingswerkzaamheden
	Groot Hertoginnelaan thv nr 13	45	Paal en koker weg. Nieuwe lokatie inger. Nr.66
	Groot Hertoginnelaan thv nr 24	46	nog nader te bepalen lokatie
	Korte Voorhout	99	Bouwwerkzaamheden
	A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebaan A Noord	90	koker weg nieuwe opgehangen

BIJLAGE 5 GECORRIGEERDE PERIODE GEMIDDELDE CONCENTRATIES

 Tabel 5a Samenvatting meetresultaten NO₂ concentratiemetingen, gecorrigeerd voor de referentiemethode [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Locatie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Gem
Alvereiland	37	21	27	25	23	15	17	18	25	24	27	31	32	24,8
Pijlstaartplein	38	20	27	21	19	14	14	16	21	21	-	28	32	22,7
Ypenburg 2 - Wingerd	30	26	32	27	26	19	20	22	28	25	28	34	33	26,9
Guirlande	37	27	31	26	29	22	22	24	29	25	-	40	30	28,5
Laan van Hoornwijck	45	34	36	33	32	23	25	27	32	33	37	43	39	33,8
Westvlietweg	37	26	32	30	27	20	22	21	30	29	30	39	37	29,2
Maanweg	40	31	35	32	28	23	24	27	32	34	36	37	37	32,0
Binckhorstlaan thv nr 240	42	36	38	35	29	23	25	29	33	37	34	42	37	33,9
Calandstraat thn nr 7459	49	37	48	42	32	32	32	35	42	43	37	43	40	39,3
Waldorpstraat	42	35	41	36	30	24	24	28	36	38	-	41	38	34,5
Hildebrandplein	46	34	43	37	30	24	24	28	33	40	36	45	38	35,1
Neherkade thv nr 3076	47	37	40	38	31	27	26	29	32	37	37	42	40	35,6
Neherkade MP6 thv nr 2760	50	41	51	43	35	27	27	33	40	42	41	43	39	39,2
Neherkade MP7 thv nr 1850	43	33	40	34	33	29	25	27	32	35	36	41	39	34,5
Neherkade thv nr 1292-1308	42	32	45	41	29	25	24	29	-	34	36	37	39	34,5
Neherkade Gemaalstraat	40	33	35	35	32	24	25	29	32	33	36	40	40	33,4
Mercuriusweg	45	34	38	36	28	25	24	24	32	37	37	44	39	34,1
Rijswijkseweg	43	38	45	43	30	27	25	27	32	35	34	40	40	35,3
De Genestetlaan thv nr 202	39	33	43	38	30	24	23	25	31	35	34	44	35	33,4
Erasmusweg thv nr 471	41	30	36	35	28	21	23	29	32	36	36	46	38	33,1
Erasmusweg thv nr 717	43	34	37	34	29	26	24	-	31	33	35	41	40	34,0
Erasmusweg thv nr 1173	43	30	36	33	-	22	21	25	28	31	34	41	35	31,5
Dedemsvaartweg	43	34	38	32	26	22	21	25	28	33	35	40	39	31,9
Loevesteinlaan thv nr 395	44	31	37	35	29	22	22	25	28	32	-	40	39	32,0
Hengelolaan thv nr 83	42	35	39	36	28	28	26	30	34	36	36	45	40	35,0
Hengelolaan thv nr 355-371	42	33	35	35	31	23	25	29	30	34	35	42	39	33,4
Loevesteinlaan thv nr 171	40	30	37	30	29	21	21	26	32	33	35	39	38	31,7
Vreeswijkstraat	41	-	40	37	32	29	29	29	35	36	37	48	29	35,2
Soestdijksekade thv nr 784-794	42	28	35	31	27	21	20	24	27	28	33	36	36	29,8
Troelstrakade thv nr 237	43	34	41	39	29	24	23	27	28	31	38	44	40	34,0
Troelstrakade thv nr 619-633	46	37	40	41	35	29	30	37	35	36	43	45	43	38,4
Moerweg thv nr 322	41	26	37	32	28	20	21	26	27	29	31	36	35	29,9
Moerweg thv nr 85	46	34	37	35	33	27	28	30	32	37	35	34	39	34,5
Loosduinseweg	46	34	38	35	28	22	22	24	28	29	34	36	36	31,8
Kamperfoeliestraat	43	31	40	35	27	24	23	27	33	30	32	36	37	32,2
Goudenregenstraat	41	31	35	30	29	21	22	24	27	28	30	33	36	29,8
Sportlaan	40	27	35	28	26	21	21	24	30	26	31	26	37	28,6
Segbroeklaan thv nr 562	43	29	38	34	28	21	22	26	30	29	33	34	36	31,1
Segbroeklaan thv nr 430	48	39	42	39	33	32	31	33	35	36	36	42	40	37,3
Segbroeklaan thv nr 306-328	43	33	36	36	31	23	24	27	32	33	36	37	36	32,8
Vissershavenweg	37	36	39	45	40	34	29	34	35	35	36	41	39	37,0

Locatie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Gem
Johan de Wittlaan/Pr Kennedylaan Museon	43	28	35	32	28	-	21	25	28	26	32	32	41	30,9
Pr Kennedylaan	45	41	40	42	36	35	37	36	39	38	37	45	40	39,2
Groot Hertoginnelaan thv nr 79	41	32	37	32	30	24	23	27	30	32	30	40	35	31,8
Groot Hertoginnelaan thv nr 13	41	30	37	30	26	22	22	25	28	-	-	-	-	29,2
Groot Hertoginnelaan thv nr 24	40	26	35	25	20	15	17	19	26	-	-	-	-	24,7
Laan van Meerdervoort	44	37	45	37	31	21	24	27	33	35	37	39	39	34,5
Laan van Meerdervoort thv nr 10 aan P-automaat	45	40	39	41	30	25	23	28	36	38	38	44	38	35,8
Javastraat MP4	48	39	45	40	31	23	25	27	34	42	37	42	40	36,2
Raamweg thv nr 5	51	50	63	50	37	42	40	40	49	52	48	58	40	47,8
Raamweg MP9 thv nr 42a	44	36	45	37	29	23	26	30	37	36	39	44	39	35,8
Waalsdorperweg	34	20	28	21	18	14	13	17	22	20	27	25	30	22,3
v. Alkemadelaan thv nr 350	31	26	34	30	29	21	22	25	29	27	34	35	37	29,3
v. Alkemadelaan thv nr 44	39	29	38	-	28	25	22	25	32	29	35	37	34	31,2
Willem Witsenplein MP18	43	32	38	35	31	27	25	29	33	33	31	41	32	33,1
Benoordenhoudseweg thv nr 90	42	29	38	34	27	23	23	25	31	31	33	40	35	31,6
Zuid Hollandlaan MP14	46	32	40	42	30	24	21	27	36	38	37	42	40	35,0
Koningskade oost	51	50	64	56	33	41	37	39	44	48	36	53	38	45,3
Koningskade west of Raamweg	46	34	40	37	28	25	27	31	38	39	42	44	44	36,5
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 131	43	30	38	36	28	21	22	24	31	33	35	36	37	31,8
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 58	43	34	39	34	30	29	27	29	34	38	35	43	37	34,7
Laan Copes v. Cattenburch thv nr 56	47	42	40	35	33	33	32	31	37	40	37	44	39	37,5
Burg. Patijnlaan	29	25	35	41	23	17	18	21	28	27	33	31	34	27,9
Hogewal MP3	46	27	40	37	29	23	22	26	33	34	36	35	40	33,0
Scheveningse veer	-	39	46	40	29	25	23	27	35	35	42	44	42	35,7
Jan Hendrikstraat	46	33	44	38	28	24	21	25	32	36	34	41	37	33,8
Mauritskade thv nr 67	44	32	41	35	32	24	25	27	33	34	34	42	38	34,1
Lutherse Burgwal MP8	40	28	35	30	28	20	22	23	28	29	31	33	34	29,3
Lutherse Burgwal MP28	43	31	31	32	27	23	23	24	28	31	32	39	36	30,8
Paviljoensgracht	41	29	35	33	27	21	21	26	31	33	34	39	38	31,4
Stille Veerkade thv nr 21	42	31	39	35	26	22	21	26	31	32	34	37	36	31,7
Schedeldoekshaven	40	30	35	35	30	23	23	27	31	33	-	42	37	32,3
Pr Bernhard viadukt Ammunitieshaven	44	31	37	34	27	24	25	27	30	33	35	36	38	32,5
Lekstraat West/oprit	46	35	36	34	28	26	26	29	34	37	37	44	39	34,6
Lekstraat Oost/spoor	40	22	33	30	26	20	22	25	29	30	37	37	35	29,8
Rijswijkseplein	44	32	37	34	28	23	22	26	31	31	36	42	39	32,6
Parallelweg	46	35	39	40	35	30	28	33	34	43	43	49	44	38,4
Vaillantlaan thv nr 520	45	43	45	44	36	35	32	34	39	39	37	50	39	39,8
Vaillantlaan thv nr 264	46	42	47	39	32	33	27	31	35	33	-	46	40	37,6
Vaillantlaan thv nr 82	46	37	43	36	29	29	27	34	35	33	-	46	39	36,1
Buitenom thv nr 266	45	34	38	35	30	24	23	28	32	27	-	42	40	33,2
Lijnbaan	46	38	45	38	28	27	25	29	31	35	-	41	39	35,1
Wald.Pym./Kon. Emmakade	44	42	38	41	28	30	28	31	36	33	37	46	36	36,2
RIVM De Constant Rebecquestraat	40	28	32	28	22	16	17	21	23	26	32	39	37	27,6
Weteringkade hoog	48	43	45	42	35	35	38	37	41	42	-	51	40	41,4
Pr Bernhard viadukt F. Valentijnstraat	41	29	32	31	28	22	21	25	29	27	35	37	38	30,4

Locatie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Gem
A12 F. Valentijnstr / Utrechtsebn (1) 30 m	38	29	35	34	30	25	25	27	30	28	34	37	36	31,4
A12 F. Valentijnstr./Utrechtsebn (2) Railing	45	39	37	40	32	31	29	33	37	34	39	45	39	36,9
A12 F. Valentijnstr./Utrechtsebn (3) 8 meter	42	34	38	33	27	25	22	28	33	33	-	42	36	32,8
A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebn A Noord	43	34	40	36	31	29	24	28	31	35	-	42	-	33,9
A12 Prins Clauslaan / Utrechtsebn B Zuid	51	47	53	47	39	42	37	39	46	42	44	-	43	44,1
Bosweg	40	21	30	32	29	25	27	29	33	35	38	42	38	32,4
Leidsestraatweg / Marlotlaan	36	23	24	26	21	16	17	21	22	21	36	31	28	24,9
Amsterdamse Veerkade thv nr 17	44	27	41	38	30	24	23	26	32	36	36	42	39	33,8
Amsterdamse Veerkade RIVM	48	39	40	38	33	28	28	31	36	36	39	46	41	37,2
Elandstraat thv nr 180-182	44	34	39	37	29	24	23	26	30	33	37	41	40	33,7
Torenstraat	43	29	35	31	26	21	21	24	29	32	36	38	38	31,0
Prinsegracht	43	34	37	35	30	27	23	29	31	34	35	41	39	33,6
Korte Voorhout	41	26	38	32	26	23	21	26	33	33	35	40	35	31,6
Hoefkade thv nr 391A	46	40	41	45	36	33	31	34	33	36	40	48	45	39,1
Loosduinsekade thv nr 27	42	30	37	34	-	-	-	28	29	30	36	-	38	34,0
Koningstraat	43	34	38	36	28	23	27	33	-	43	41	44	40	35,8
Uithofslaan	39	24	30	28	22	13	14	17	22	21	29	26	38	25,0
Rockanjelaan	31	18	24	21	16	11	12	14	18	18	23	18	30	19,5
Mecklenburglaan 6	25	15	18	16	12	9	8	10	11	12	16	15	21	14,4

VERANTWOORDING

Rapporttitel	JAARRAPPORTAGE STIKSTOFDIOXIDE CONCENTRATIEMETINGEN DEN HAAG 2013
Subtitel	Metingen met de diffusiebuis methode
Rapportnummer	BL2014.6483.01-V02
	Deze versie vervangt eventueel eerder uitgebrachte versies in zijn geheel
Trefwoorden	NO ₂ , stikstofdioxide, Palmes, diffusiebuis, Wet luchtkwaliteit, Besluitluchtkwaliteit, Wet milieubeheer, Den Haag, 's Gravenhage
Opdrachtgever	Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer
Adres	Paviljoensgracht 1 Den Haag
Contactpersoon	F.A.G. van der Meijden
Uitvoerder(s)	J.W.M. Peters, M.F. Wiegersma, S. M.Geersing-Moorhoff
Auteur	Ir. C.I. van Kerkhof
Functie auteur	Adviseur
Paraaf auteur	
Controleur	J.W.M. Peters
Functie controleur	Adviseur luchtkwaliteit
Paraaf controleur	
Datum	9-9-2014

Nude 54 – 6702 DN Wageningen
telefoon 0317 466699 – fax 0317 426111
email info@buroblauw.nl – internet www.buroblauw.nl